

مدیر کل

جلال الدین الحسینی مؤید الاسلام
 صاحب امتیاز روزنامه هفتگی
 و یومیه (جبل المتین)
 (عنوان مراسلات)
 طهران خیابان لاله زار
 نائب مدیر میرزا سید حسن کاشانی
 دبیر اداره آقا شیخ بحیی کاشانی
 غیر از روزهای جمعه همه روزه
 طبع و توزیع میشود

یومیه

جبل المتین

۱۳۱۱

طهران

قیمت اشتراک سالانه

طهران ۴۰ قران
 سایر بلاد داخله ۴۵ قران
 روسیه و قفقاز ۱۰ منات
 سایر ممالک خارجه ۳۰ فرانک
 (قیمت یک نسخه)
 در طهران صد دینار
 سایر بلاد ایران سه شاهی است
 قیمت اعلان مطری
 دو قران است

روزنامه یومیه ملی آزاد سیاسی اخباری تجاری علمی ادبی مدالان عام المنفعه

بامضا قبول و درانتشار اداره آزاد است

یکشنبه ۲۷ شعبان المعظم ۱۳۲۵ هجری قمری و ۱۹ مهرماه جلالی ۱۳۹ و ۱۶ اکتبر ۱۹۰۷ میلادی

کتابچه اصلاحات

راجع بشماره قبل
(اضافه)

وقتیکه مطالب فوق را در باب کتابچه خان و اداره
 کمراک می گفتیم تصور میکردیم آن وضع بمشای بدی است
 و باور نمی کردیم که بدتری هم هست و مبتلای آن خواهیم شد
 چندی بعد از تقدیم رساله مزبور بمرحوم امین الدوله
 نوشتیم که بمثل قصر من هیچ اداره از ادارات ایران را
 نباید بر عابای خارجه واگذار کرد زیرا که منافع مملکتی ما
 از میان میرود و هر کس مستخدم ایران و دارای مقام
 مهمی است باید مستقیماً و کاملاً در تحت اختیار ایران
 باشد هر مات ضعیفی مثل ما که مهم خود را بدست قومی
 قوی تر و داناتر و عاقل تر از خود بدهد البته
 مفیون خواهد شد بنا برین رای من این بود که
 اداره کمراک ابرعابای ایران واگذار کنند و اگر نمیخواهند
 مثل سابق بزرگان بدهند چند سالی این امر را بچند نفر
 از اهل معامله بسپارند و تکلیف کردم که دولت دولتی
 تاجر معتبر ایرانی و رئیس تجارتخانه طومانیان و ارباب
 جمشید را وادار کنند که با دو نفر مامور دولت اتفاق
 کرده هیئت مرکب از شش نفر تشکیل دهند و یکی را
 از میان خودشان بریامت انتخاب کنند که رای او بتنها
 معادل دو رای باشد و کمراک را بجهت دولت اداره
 نمایند و محاسب و اجرا و غیره هر طور که میخواهند
 تعیین کنند بدون آنکه دولت ایران را در معاهده باورنگی
 مسئول نمایند و در آخر هر سال حساب خود را به
 هیئت مرکب از شش نفر محاسب که سه نفر ایشان را

دولت تعیین و سه نفر را اداره کنندگان کمراک از اجزاء
 بانک شاهنشاهی انتخاب نمایند نشان بدهند
 رای مرحوم امین الدوله بر این قرار گرفت که
 کمراک را بخارجه بدهند نتیجه آن معلوم و حاجت بتذکار
 نیست همینقدر گوئیم اگر بخواهیم منافع ما محفوظ بماند
 باید خودمان آنرا حفظ بکنیم کسیکه مطمئن است که ما
 نمی توانیم اورا پای حساب و مؤاخذه بیاوریم صرفه
 خود را برای صرفه ما از دست نخواهد داد تا وقتیکه
 میتواند برای خود و دوستان هر چه میخواهد میکند
 و هر وقت هم نتوانست میگوید ایران و ایرانی بجهنم
 اکنون ملاحظه کنید که دولت و ملت ایران چقدر
 بواسطه اینکه این قاعدت سهل آسان را در کار خود
 مرعی ندانند خسارت دیده و خدا داد که بعدها باز
 چقدر خسارت به بیند

(کلمه چند بعنوان ظرائف)

اینها دارند متصل میبندند - اینها که باغند بلزیکها - برای
 چه کار میبندند برای اینکه ابرائیهارا از کمراک خارج کنند و عوض آنها
 سه نفر چهار پنج نفر بلزیکی متصل تازه کنترات می بندند
 و میبندند زردشتی تابع ایران باید از کار خارج شود
 یهودی تابع ایران باید خارج شود ارمنی تابع ایران
 باید خارج شود چرا بدلیل اینکه آنها خارجه هستند بلزیک
 باید متصل زیاد شود چرا ؟ بدلیل اینکه آنها صاحب علمند
 صداقت کاریشان هم معلوم است !!

که چنین قرار داده است ؟ مجلس مقدس شورای ملی -
 از روی چه دلیل ؟ از روی نوشتجات رسمی رئیس کمراک
 میگویند میبایست از شدت بیکاری بستوه آمده
 است چهار سال دیگر باید سر خدست باشد یعنی هیچ

کار کنند و ماهی هزار تومان بگردد چون خیانت کرده است پس چرا خیانت او را مدلل نکرده و از خدمت مرخص نمیکنند و او چطور خائن است که مستحق کالی اضافه مواجب شده است؟ بیگوند اراضی است که مواجب یکساله بگیرد و مرخص شود اگر اینکار را صورت بدهند سه هزار تومان داخل دولت است این بیچاره هم آورده شده می رود بوطن خودش و باسی هزار تومان ممکن است چند لژیکی تازه وارد ایران کنند برای کردش !

ماه پنج نهم میدیم از وزراء هشتگانه که دولت برقرار کرده است سه نفر مشعل چه خدمتند شاید ولای محترم مجلس شورای ملی این مطلب و ادراک کرده اند مستدعی هستیم به ما هم شرح بدهند وزیر طرق و هوارع چه تکلیف دارد اگر برای ساختن راه جدید است ترتیب چنین کرامتی در ایران دیده نشده است اگر برای تعمیر هوارع قدیم است حالت راه های اطراف طهران را ملاحظه بفرمائید چند روز پیش تا صاحب قرانیه رفیقیم روی هشت بل دولتی چهل و دو عدد سوراخ شمردیم راههای ما را طبعیت میسازد و آمدورفت مردم آنها را تعمیر میکنند چه لازم است این بی پولی حالیه چندین هزار تومان خرج وزارت طرق و هوارع شود وزارت علوم هم عجب اتنا اسم بی مسماوات است هر يك زینت بر بها سرای مملکت و رشکة ماغیر از چند مدرسه بی نظم چه عاومی داریم که وزیر علوم لازم داشته باشیم وزیر تجارت باید خیلی کار داشته باشد خوب است چند نفر بلژیکی هم او بخواهد برای اداره کردن وزارت مرحوم فقور تجارت و چون شخص خیلی با سابقه است چند نفر هم حجار ایتالیائی ده ساله اجیر کند برای مزین کردن مقبره تجارت ایران) این بود اصلاحاتی که بنظر ما در سال اول سلطنت شاه مرحوم بجهت دولت ایران منسب میامد مرحوم امین الدوله این رساله را خیلی پسندید و تا چندین روز میشتدیم که طلب انرا اینجا و آنجا قل میکردند لکن نتیجه که از آنها بدست آمد بر مطالعه کنندگان معلوم است اکنون وضع و حال تغییر کرده و مردم ایران از دولت و اعیان حضرت شاهنشاه خیلی بیش از آنچه در آن رساله نوشته شده متوقفند و شرح و بسط این مطلب بطوریکه هایسته حال حالیه باشد بدها بتوسط وظیفه داده خواهد شد

(اعضاء و وظیفه)

سیاسی

(راجع باتحاد روس و انگلیس)

سابقا در شماره نمره متوالی ه روح مفصل راجع باین معاهده که در تا با آیات یاس و نا امیدى را در آتیه ما آشکار میسازد نوشتیم و تا آنجا که از تلگرافات و جرائد

استنباط مطلب ممکن بود امر را کشف کرده عرض رسانیدیم در چند روز قبل لایحه را که یکی از دوله و سخنگان ایرانی مقیم پاریس یکی از دوستان طهرانى خود نوشته با ترجمه روز نامه ماتن منطبقه پاریس مورخه سیم سپتامبر رایگنه غیور باداره آورد که برای مزین اطلاع عموم درج نمائیم تا بدانند کسانیکه در خارجه ساکن و بمراتب پلتیک آشنا و مربوطند چگونه مثل ماهی در تابه میسوزند و بریان شده از تابه درد بر فلک میچینند و هر ساعت هزار مرتبه مرگ خود را از خدا خواست میکنند و ما در نهایت طمانینه و خاطر جمعی بیرون شنیدن این کلمات نمیگردیم گویا جرئت ایران اصیلا اسبی از این دایه دهیا که جگر شیر را چنگ میکند نشنیده اند که قلمی در این باب روی کاغذ ننشاند و کلمه در این موضوع بسیار مهم ننکاشته اند من که جرئت ندارم همعصران خود را تا اینحد بی اطلاع از عوالم پلتیک تصور کنم تا جار باید حمل بر عدم اهمیت نموده در نظر حق بینشان مسئله را قابل و مهم ندانند اما من هرگز نمیتوانم این امر بزرگ را که نظیرش در این پنجاه ساله دیده نشده است و سفیر انگلیس با وزیر خارجه روس در عین گرما مشغول تصفیه و حل او بودند امری کوچک و جزئی حساب کنم تلگرافات این دو روز نیز تا درجه ما را از بطون خیالات و اصول و مواد معاهد آگاه ساخت و از حد مس زدن و فکر کردن آسوده نمود دیگر شبیه باقی نمائد و راه دلخوشی ما هم مسدود شد اینک بتوان تسلیم و تعزیت لارم است شرح این قصه بر شمه و حال تیر الملل را عرضه بدارد و بهمه ایرانیان چشم روشنی بدهد و بز چند نمره را وقف حقیقت این معاهده نماید مگر بجگر ریش نکمی پاشیده باشد شاید در بین هم يك مسلمان دینداری پیدا هود که غیر از خیال نفع شخصی عم نوع ایرانی هم یکی از خیالاتش بوده علاجی اندیشد و درمانی باین درد منسد دهد - فلا ترجمه ماتن و سواد مراسله پاریس را مقدم داشته بد گفتنیهارا گوئیم -

(اتفاق انگلیس و روس)

ترجمه از روز نامه ماتن مورخه ۳ سپتامبر ۱۹۰۷ میلادی

لندن غره سپتامبر تلگرافى مخصوص اداره

اهتمامات دولت فرانسه در مجمع علمای لندن مذاکره از فرار

داد روس و انگلیس و اهمیت این حسن اتحاد و دوام

آن است این اتحاد علاوه بر اینکه موجب رفع وسلب عدم

اقتصادی است که دولتین مزبورترین تاکنون نسبت بهم

داشته خود بخفته نتیجه منطقی دیگری دارد و آن اتفاق

واقعی و قلبی مسالین دوست فرانسه و دولت متحده با

یعنی روس و دولت انگلیس است و بلاشک در این مملکت پیشرفت پلٹیک عالمانه که اعلیحضرت ادوارد پیشنهاد فرموده مشاهده خواهد شد و امید است که این آلت دینار مائیکه یعنی قرار داد مذکور سبب ختم کینه و حد بین الملل دولتین روس و انگلیس گردد

این اتحاد که موجب رفع تمام جهات اختلافی و تراخ ما بین دولتین مزبورین است باعث ضمانت حفظ صلح نیز خواهد بود اگر چه مواد این عهدنامه هنوز نامعلوم است ولی میتوان فرض کرد که تمام راجع باسیاست که ممالک روس و انگلیس در این قطعه مجاور دولی هستند که از کثرت ضعف ایداً تاب فشار دولتین مزبورین را ندارند پس میتوانیم فرض کنیم فصول عهدنامه را که اولاً راجع بمنافع روس و انگلیس در افغانستان است

این دولت کو چیک مستقل که فاصله مابین روس و متصرفات آسیاتی انگلیس است استقلال خود را مادامیکه امیر انجا تواند امنیت را برقرار داشته مانع هرج و مرج باشد حفظ خواهد نمود

در خصوص ثبت دولت روس و انگلیس استقلال و نفوذ چین را در این مملکت اعتراف و تصدیق مینمایند اما در باب ایران که محل کنونی بیجای نازکی رسیده این قرار داد جدید متعهد است که هیچ نفوذ خارجی در نواحی جنوب شرقی ایران که مجاور شمال غربی هندوستان است برقرار نگردد و اگر این مقصود حاصل شده باشد دولت انگلیس در خلیج فارس محفوظ بماند و سزاوار است بگوئیم که بر هیچ یک از دول مساعی دولت فرانسه در باب این اقدامات یعنی اتحاد مابین دولتین متحد و دولت خود پوشیده نیست

(ایضاً راجع باتحاد مذکور در آلمان)

برلن غره سپتامبر (تلگرافی مخصوص اداره)
سیر آرتور میکون در باب معاهده روس و انگلیس که دیروز در سن پترزبورگ مابین سفیر انگلیس و مسوول روسی وزیر امور خارجه روس بسته و امضا شد روزنامه (ناسیونال زنتویک) اینطور مینویسد

سابقاً اظهار داشته ایم که عنقریب این قرارداد امضا خواهد شد و ایداً موجب حیرتی برای ما نخواهد گشت عدم تجدید نفوذ روس و انگلیس در افغانستان و ثبت بهیچوجه بمنافع دولت آلمان خلیلی وارد نمی آورد اما در خصوص ایران دولتین مزبورین متفقند که جدا باید در رفع هر چیزی که بمنافع آنها سکت وارد آورد بکوشند

(مراسله از یاریس)

بدالمنوان یکشنبه غره سپتامبر خبر قتل امین السلطان در حال روزنامه بود یکروز قبل از آن هم اتفاق روس

و انگلیس و امضای موافقت آنها در تمام روزنامهها درج شده بود از این دو خبر خاصه خبر دوم حواس بنده بر نهایت پریشان شده و مست بطوریکه از مضامین روزنامهها استنباط میشود باید گفت (انا لله وانا الیه راجعون) دو پارچه روزنامه یکی از نان و یکی از مانتن لفأخذت جنابعلی ارسال دادتم خواهش دارم استدعا مینمایم التماس میکنم که بدون مسامحه مطالب مندرجه آنرا بداز مطالعه بطور دقت بهمه جای لازم اظهار نمایند و مردم را آگاه کنید که وقت و زمان خطر بزرگ ایران رسیده است و حاصل عرض بنده اینست که برای جلوگیری این خطر بزرگ که وارد شد هیچ چیز نیست مگر اول اتفاق و اتحاد واقعی و حقیقی دولت و دولتیان با ملت و یکی امنیت فوری در تمام ولایات ایران و حفظ تبعه خارجه و احترام سفرا و غیره و یکی هم تشکیل فوری بانک ملتی برای انجام بعضی کارهای ابتدائی از قبیل تدارک قشون و لوازم جنگ بدون مکث و درنگ عقیده بنده و جمعی مردمان بی عرض این است که اعلیحضرت همیونی همراهی بفرمایند تمام این مطالبی که عرض شد با کمال سهولت فراهم خواهد آمد و آنوقت احتمال میرود که ایران برای خودش ثابت و برقرار بماند و الا خدا گواه است الی بوم اقیامه باید هنگی بنالیم و اشک خورین بریزیم و هیچ فایده ندهد استدعا دارم جمعی از مردمان هوشیار و غیرتمند مملکت را جمع کرده در اینباب گفتگو نمایند و تدابیر لازمه بکار برید شاید از فضل خدا بمقصود برسیم آقای بنده عزیزم جان شیرینم خواهش میکنم یکی دوروز از خوشگذرانی چشم پوشید و دنبال این کار لازم و واجب بروید وقت غیرت و حمت است از جنه قرار داده شود که در تمام روز نامهها بنام اهلی اطلاع بدهند که از روی عقل و دانش رفتار نمایند آشوب و فتنه را ترک کنند و باهم در پیشرفت امور موافقت نمایند و حکام و عمال بزور و مهر جلو حرکات ناشایست اشرا را بگیرند و مردم را آگاه کنند که خطرات عظیمه در پیش است ساکت و آرام باشند در روزنامه تا نا ملاحظه خواهید کرد که نوشته است بواسطه آشوب مملکت و نرسیدن مالیات زمستان آینده بواسطه سختی و محطی هنگامه غربی خواهد شد باید مجالس مخصوصی کرده و سریعاً پیش گیری از این کار بنمایند

در روز نامه مانتن صریحاً نوشته است که ایران هیچ زور و تاب مقاومت ندارد و حالا وقتی است که روس و انگلیس صد خود را بدون زحمت حاصل کنند تدارک لشکری فوری خیلی لازم است جناب عالی از یاریس دور و از خواندن روزنامه محروم و از

و قایم علم بی خیر مانید نماید فرانسه ها چه بلائی بر اهالی مراکش وارد آوردند چندین هزار نفر آنها را تا بجل کشته اند و چه درها خسارت با آنها زده اند و حالا تازه زدارك جنگ می بینند زیرا که از فرار تقریر روز نامها اعراب مراثنی خیلی شجاعت و مردانگی بخرج می دهند و هر روز جمعیت آنها زیاد و متصل حماه میاورند و بقول روز نامه نویسی (از مرك هیچ اندیشه ندارند و اگر آلات جنگ خوب میدانند بزودی بر ما غلبه میگردند)

باری خاگواه است که هر روز و هر شب بنده متصل حواسم پریشان است و اوقات را با کمال ملالت و اندوه بسر میبرم و همه را در ذکر حفظ ایران و ترقی وطن هستم به بختنه هیچ کاری از دستم بر نمی آید اهالی ایران شخصی که صاحب قوه و قدرت و مال و حلی هستند بواسطه ناانانی و بی سوادگی و بی خبری از وضع حالیه دنیا و پلتیک خارجه در نهایت آسودگی مشغول دید و باز دید و صحبت و بازی تخته و شطرنج و مهمانی دوره و تحصیل پول از راه غیر مشروع و کسب القاب بیمعنی و بی فایده هستند بیچارها يك دانه از خواب بیدار می شوند می بینند که روز کارشان تیره و تار شده و ایام آفاقی و آزادی طبیعی و نجات آنها بسر آمده

(فحالی و صدغك و الليالی)

خلاصه مذاکرات مجامع دار الشوری

(پنجشنبه ۲۴ شهر شعبان المعظم)

امروز ماده که راجع بفصل خصومات و قطع تظلمات و ختم دعوی و مراعات بود مطرح مذاکره بود عباراتی که در آن باب نوشته شده بود درست طرز و شرح امور شرعی و عرفیه و حقوق قضائیه و حکمی و اجرائیه را از هم متمایز کرده بلکه مختلط بود مباحثات و مذاکرات فوق ماده در این مانده شده در این اثناء حضرت ولا هاجزاده ظل السلطان بمجلس مقدس وارد شدند لازمه احترام مراعات شده تبریک گفتند ثانیاً در مانده مذکور بمذاکره مشغول شدند حجج الاسلام بهمان عبارات اولیه اصرار و ناکید داشتند جناب امام جمعه خوی با اغلب ازو کلا آن عبارات را قاصر دانسته تغییر آنها مجد بودند بالاخره وقت ظهر شده مجلس ختم گردید و مقرر شد که عصری برای تمام این ماده و قرائت مواد دیگر حاضر شده وزرا و امرا هم بمجلس خواهد آمد عصری سه بیروب مانده مجلس ماده حجج الاسلام و وزرا و امرا هم حضور بهم رسانیده مانده مذکوره

(طهران - مطبعة فاروس)

پیش از وقت در مجلس دیگر بیماری اوضح نوشته شده در مجلس قرائت شده گذشت چند ماده دیگر هم قرائت و تصحیح شده در ماده مصحح و مقرر رای گرفته شد و اظهار کرد که جناب علاء السلطنه برای وزارت امور خارجه مهین شده بمجلس آمدند در این موقع مجلس علنی مبدل بسری گردید

(اعلان مهم)

چون در شماره ۱۳۳ روزنامه شریفه صبح صادق از اقوال پاره مدرضین بعنوان شکایت حکایت کرده بود که خدای نخواسته انجمن محترم مرکزی نجمن و ابهانه جمع وجوه اعانه نموده از زید و عمرو پول میگرفتند ما انکه دامان عصمت این انجمن معزز که بزرگترین و باشری ترین همه انجمنها بلکه خلاصه و لب لباب مجموع است و در هر انجمن يك دو نفر برگزیده و دانشمند است و وجود داشته بدان انجمن رفته و انجمن مرکزی را تشکیل داده اند از لوٹ اینگونه داناتها میری است حتی میدانم میرزا مرتضای خان که از اعضاء انجمن عراقی است برای دادن تمام مخارج ده شب انجمن حاضر شد قبول نکردند که منافی با مساوات و مساوات است لذا این ماده بموجب این اعلان بموم اخطار میکند که هر کس پولی داده پس بگیرد و بنده با کمال شرف و افتخار حاضریم و از انجمن مرکزی استدعای قبول دارم که همه مخارج این ایام تحسین را تا دنیار آخر از خالص مال خود بدین نامی کرده بلکه قدر جان را نیز بر آنها اضافه نمایم مسلم است در صورتیکه این حقیر که هست ترین اعضاء انجمنها هستم تا این حد با همه شوق حاضر باشم هر کس احتیاج بجمع اعانه نخواهند داشت و احدی حق نخواهد داشت چنین نسبتی چنان حوزة مقدسی بود

دور همدانی (عایت السلطنه)

(اعلان)

(علم عکاسی جدید)

کتابی است مفصل که با کمال دقت با قرائت خیلی سهل تمام مطلب جدید و نو ظهور عکاسی را شرح میدهد تالیف کار نیک خان دالگیجیان دیوا ساز و بروی تلکرافخانه مبارکه قیمت جدلی بیجهت از دنیار است اگر از ولایات هم خواسته شود با اجرت پست باید ارسال شود

(اعلان)

د کتر استپانین حکیم مخصوص دندان سازی اعلی حضرت همایونی در خیابان علاء الدوله رو بروی خانه امیر نظام کارخانه دندان سازی خیلی ممتاز و مکمل باز نموده و قبول می نماید همه جور ناخوشیهای دندان را به الجبهه نماید بطرز سبک امریکائی و هم روز صبح از ساعت هشت الی دوازده فرنگی و بعد از ظهر از ساعت دو الی شش فرنگی در محل معروض برای رجوع کنندگان حاضر است

(حسن الحینی الکاشانی)